

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9So/7/2017
Identifikačné číslo spisu: 8016200242
Dátum vydania rozhodnutia: 27.03.2019
Meno a priezvisko: Mgr. Viliam Pohančenič
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:8016200242.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Viliama Pohančeniča a členiek senátu JUDr. Judity Kokolevskej a JUDr. Viery Nevedelovej, v právnej veci navrhovateľa: W. Š., nar. XX.XX.XXXX, N. XX, K., zastúpený: JUDr. Martina Čelková, advokátka, Štefánikova 22, Humenné, proti odporkyni: Sociálna poisťovňa, ústredie, Ul. 29. augusta 8, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 30.11.2015 o invalidnom dôchodku, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 6Sd/22/2016-25 zo dňa 14.09.2016, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 6Sd/22/2016-25 zo dňa 14.09.2016 p o t v r d z u j e .

Navrhovateľovi právo na náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd v Prešove rozsudkom č. k. 6Sd/22/2016-25 zo dňa 14.09.2016 potvrdil rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 30.11.2015 (ďalej aj len „napadnuté rozhodnutie odporkyne“), ktorým odporkyňa podľa § 70 ods. 2, § 82 a § 293ce zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej aj len „zákon č. 461/2003 Z. z.“) priznala navrhovateľovi od 27.09.2013 invalidný dôchodok v sume 197,90 eur mesačne, ktorý mu od 01.01.2014 zvýšila na sumu 202,40 eur mesačne, od 01.01.2015 mu ho zvýšila na 205,10 eur mesačne a od 01.01.2016 na sumu 206,10 eur mesačne z dôvodu, že podľa záveru posudkového lekára Sociálnej poisťovne, pobočky Humenné zo dňa 28.10.2015 je jeho miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v porovnaní so zdravou fyzickou osobou 65 %. Nárok na invalidný dôchodok mu vznikol dovŕšením 18 rokov veku. Účastníkom nepriznal náhradu trov konania. V odôvodnení rozsudku krajský súd citoval § 70 ods. 2, § 71 ods. 1, 2, 4 až 8, § 209 ods. 1, 2 a 4 zákona č. 461/2003 Z. z. konštatujúc, že z odborných posudkov o invalidite vypracovaných posudkovými lekármi sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočky Humenné a ústredie zistil, že ako rozhodujúce zdravotné postihnutie určili posudkoví lekári Choroby močovej sústavy zaradené v kapitole XI, oddiel A, položka 8, písmeno b/ prílohy č. 4 k zákonu č. 461/2003 Z. z.. Podľa tejto prílohy je v tejto kapitole v položke 8

upravený stav po transplantácii obličky, pod písmenom b/ po stabilizácii zdravotného stavu s prihliadnutím na pretrvávajúcu funkčnú poruchu a prípadné komplikácie, kde je miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť stanovená v rozsahu od 30 % do 60 %. Krajský súd sa nestotožnil s námietkou navrhovateľa uvedenou na pojednávaní dňa 14.09.2016, že posudkový lekár sociálneho poistenia neodôvodnil, z akého dôvodu mu určil výslednú mieru poklesu iba 55 % a nie v hornej hranici tohto rozpätia, t. j. 60 %. Z odôvodnenia posudku posudkového lekára sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne ústredie, pracovisko Košice nesporne vyplýva, že dôvodom pre stanovenie percentuálneho rozpätia, resp. pre stanovenie miery poklesu bola dôležitým kritériom skutočnosť, že boli zohľadnené dobré laboratórne obličkové parametre, ktoré posudkový lekár zdôvodnil. Z odôvodnenia tohto posudku vyplýva, že laboratórne parametre obličkových funkcií (urea, kreatinín) sú v norme, veľmi mierne zvýšené sú zaznamenané iba počas infektov. Taktiež hodnota glomerulárnej filtrácie je 1,11 ml/sec., čo je v norme. Jednotlivé percentuálne miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť za každé zdravotné postihnutie sa podľa § 71 ods. 7 zákona č. 461/2003 Z. z. nesčítavajú. Posudkový lekár môže percentuálnu mieru poklesu zvýšiť najviac o 10 % podľa § 71 ods. 8 zákona č. 461/2003 Z. z. v prípade, ak závažnosť ostatných zdravotných postihnutí ovplyvňuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. V danom prípade posudkový lekár prihliadol na ďalšie zdravotné postihnutia navrhovateľa, ktoré podľa jeho názoru ovplyvňujú pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, pre ktoré mu zvýšil percentuálnu mieru v maximálnej možnej hranici 10 %. Aj z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia odporkyne vyplýva, že odborný posudok o invalidite tvorí jeho neoddeliteľnú súčasť. Z uvedeného dôvodu dospel krajský súd k záveru, že odôvodnenie napadnutého rozhodnutia odporkyne spĺňa všetky požadované kritéria uvedené v § 209 ods. 4 zákona č. 461/2003 Z. z., nakoľko sú z neho zrejme všetky skutočnosti, ktoré tvorili podklad pre jeho vydanie ako aj úvaha, na základe ktorej odporkyňa vo veci rozhodovala.

Proti rozsudku krajského súdu podal navrhovateľ v zákonnej lehote odvolanie navrhujúc, aby odvolací súd zmenil rozsudok krajského súdu tak, že napadnuté rozhodnutie odporkyne zruší a vec jej vráti na ďalšie konanie. V prvom rade poukázal na rozsudok krajského súdu a na lekársku správu posudkového lekára sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočky Humenné zo dňa 28.10.2015. Mal za to, že krajský súd dostatočne nezdôvodnil, prečo mu posudkový lekár v uvedenej lekárskej správe určil výslednú mieru poklesu 55 % a nie 60 %. Zdravotný stav navrhovateľa sa stále mení a jeho zdravotné postihnutie mu neumožňuje viesť riadny život, nehovoriac o tom, že rozhodujúce zdravotné postihnutie a s tým spojené zdravotné problémy ho v negatívnej miere ovplyvňujú. Po narodení mu diagnostikovali hypopláziu obličiek, nadobličiek prechodne na nadobličkových hormónoch. Už vo veku 9 mesiacov až do 2,5 roku podstupoval peritoneálnu dialýzu a potom hemodialýzu. Zhoršenie jeho zdravotného stavu vyústilo do transplantácie obličky. Okrem toho trpí aj alergiou a prieduškovou astmou, prekonal zápal pľúc. Pravidelne musí absolvovať vyšetrenie na kardiológii z dôvodu infucencie trikuspitálnej a mitrálnej chlopne a je sledovaný aj na ortopedickej ambulancii (skrátene pravej dolnej končatiny následkom zmien na pravom bedrovom kĺbe) a na gastroenterologickej ambulancii. Vzhľadom na jeho vek ide o závažné diagnózy, ktoré mu spôsobujú problémy aj pri jednoduchých činnostiach. Navrhovateľ nesúhlasil s tvrdeniami uvedenými krajským súdom v napadnutom rozsudku ani s vyjadreniami posudkového lekára. Vzhľadom na jeho rozhodujúce zdravotné postihnutie mal za to, že mu mala byť stanovená miera poklesu v hornej hranici rozpätia, t. j. 60 %, pričom za ostatné ochorenia mu posudkový lekár správne navýšil percentuálnu mieru o 10 %. Výsledná miera poklesu by podľa názoru navrhovateľa mala byť v jeho prípade 70 %. Záverom citoval § 71 ods. 1 až 9 zákona č. 461/2003 Z. z.. Mal za to, že v danom prípade existujú minimálne pochybnosti ohľadom dostatočného posúdenia jeho zdravotného stavu pre rozhodnutie o uplatnenom nároku na priznanie invalidného dôchodku a je nutné prehodnotiť posúdenie jeho zdravotného stavu posudkovým lekárom z dôvodu, že trpí v dôsledku rozhodujúceho zdravotného postihnutia (choroby močovej sústavy) aj ďalšími pridruženými diagnózami, ktoré nie sú zanedbateľné a ktoré mu sťažujú život aj pracovné uplatnenie.

Odporkyňa vo vyjadrení k odvolaniu navrhla, aby odvolací súd potvrdil rozsudok krajského súdu z dôvodu jeho vecnej správnosti. Dôvody, ktoré uviedol navrhovateľ v odvolaní, nepovažovala za opodstatnené. Na posúdenie dlhodobu nepriaznivého zdravotného stavu a jeho následkov na schopnosť fyzickej osoby vykonávať zárobkovú činnosť, sa vyžadujú odborné lekárske znalosti. Vo veciach

sociálneho poistenia je dokazovanie zverené posudkovým lekárom, a to tak na účely správneho ako aj súdneho konania. Navrhovateľ v odvolacom konaní neuviedol žiadne nové skutočnosti, ktoré by spochybňovali úplnosť, objektivitu a presvedčivosť posudkov posudkových lekárov sociálneho poistenia zadovážených v tomto konaní. Pokiaľ navrhovateľ žiadal v odvolaní vykonanie ďalších vyšetrení, odporkyňa poukázala na povinnosť preukázať skutočnosti rozhodujúce na nárok na invalidný dôchodok v rámci dokazovania, kedy je účastník konania povinný navrhnuť dôkazy na podporu svojich tvrdení. Jeho pochybnosti o nesprávnom posúdení jeho zdravotného stavu sú nedôvodné a vyvolané jeho subjektívnym presvedčením, čo nezakladá dôvod na spochybnenie správnosti skutkových zistení a záverov prijatých v správnom konaní. Skutkové okolnosti týkajúce sa rozsahu zdravotného poškodenia navrhovateľa boli ozrejmene príslušnými posudkovými lekármi sociálneho poistenia, sú úplné, dostatočne podložené odbornými vyšetreniami a nálezmi, ako aj zdravotnou dokumentáciou, sú bez nejasností a vnútorných rozporov a vo svojich záveroch sa zhodujú. Nebol preto daný dôvod na ďalšie dokazovanie. Navrhovateľ v konaní nepreukázal, že by bol jeho zdravotný stav zhoršený v rozsahu odôvodňujúcom určenie vyššej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, a preto mu nevznikol nárok na zvýšenie sumy invalidného dôchodku.

Dňom 01.07.2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej aj len „SSP“).

Podľa § 492 ods. 1 SSP, konania podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok a konanie mu predchádzajúce bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 OSP a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa nemožno vyhovieť.

Predmetom konania bolo preskúmanie zákonnosti napadnutého rozhodnutia odporkyne o priznaní invalidného dôchodku navrhovateľovi a posúdenie, či jeho zdravotné postihnutie odôvodňuje určenie vyššej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť.

Miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je uvedená v prílohe č. 4 zákona č. 461/2003 Z. z. Určuje sa v percentách podľa druhu zdravotného postihnutia, ktoré je rozhodujúcou príčinou dlhodobo nepriaznivého zdravotného stavu, a so zreteľom na závažnosť ostatných zdravotných postihnutí. Jednotlivé percentuálne miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa nesčítavajú. Mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť určenú podľa odseku 6 možno zvýšiť najviac o 10 %, ak závažnosť ostatných zdravotných postihnutí ovplyvňuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť (§ 71 ods. 5 až 8 zákona č. 461/2003 Z. z.).

Pre posúdenie nároku na zvýšenie invalidného dôchodku je podstatnou otázkou vplyv dlhodobo nepriaznivého zdravotného stavu na schopnosť výkonu zárobkovej činnosti.

Dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav je taký zdravotný stav, ktorý spôsobuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť a ktorý má podľa poznatkov lekárskej vedy trvať dlhšie ako jeden rok. Pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje porovnaním telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti poistenca s dlhodobo nepriaznivým zdravotným stavom a telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti zdravej fyzickej osoby. Na určenie zvýšenia hodnoty miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v porovnaní so zdravou fyzickou osobou sa vychádza z predchádzajúceho výkonu zárobkovej činnosti, dosiahnutého vzdelania, skúsenosti a schopnosti rekvalifikácie. Obdobne to platí, ak pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je dôsledkom viacerých zdravotných postihnutí podmieňujúcich dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav (§ 71 ods. 2, 3 zákona č. 461/2003 Z. z.).

Zdravotný stav navrhovateľa bol posúdený posudkovým lekárom sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočky Humenné dňa 28.10.2015 a 08.02.2016, pričom toto ústne pojednávanie bolo

odročené za účelom došetrenia, nakoľko navrhovateľ doložil nové nálezy, ktoré neboli kompletne. Následne bol jeho zdravotný stav posúdený aj posudkovým lekárom Sociálnej poisťovne, ústredie dňa 31.03.2016. Posudkoví lekári dospeli k zhodnému záveru, že rozhodujúcim zdravotným postihnutím navrhovateľa sú Choroby močovej sústavy podľa kapitoly XI, oddiel A, položka 8, písmeno b/ prílohy č. 4 k zákonu č. 461/2003 Z. z.. Tomuto rozhodujúcemu zdravotnému postihnutiu zodpovedá rozpätie 30 % až 60 % miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, pričom navrhovateľovi bola určená 55 % miera poklesu. Posudkový lekár ústredia v lekárskom posudku zo dňa 31.03.2016 konštatoval, že „V roku 2000 bola prevedená úspešná transplantácia obličky. Posudzovaný pokračuje v prísnej dispenzárnej starostlivosti nefrológa s pravidelnými kontrolami každé 2 mesiace. Laboratórne parametre obličkových funkcií (urea, kreatinín) sú v norme, veľmi mierne zvýšené hodnoty sú zaznamenané iba počas infektov... Vzhľadom na stabilizáciu zdravotného stavu po úspešnej transplantácii obličky (viac ako 15 rokov) je zaradený do kapitoly XI, oddiel A, položka 8, písmeno b/ s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 55 %. Daná percentuálna hodnota stanovená najmä so zohľadnením dobrých laboratórnych obličkových parametrov.“

Pokiaľ navrhovateľ namietal, že odporkyňa nedostatočne zvýšila jeho celkovú mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, túto jeho námietku aj odvolací súd vyhodnotil ako nedôvodnú. Posudkoví lekári sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočky Humenné a ústredia v posudkoch zohľadnili všetky zdravotné postihnutia navrhovateľa a ním predkladané odborné lekárske nálezy, ktoré v posudkoch riadne vyhodnotili. Posudkoví lekári pritom vzali do úvahy aj ďalšie zdravotné ťažkosti navrhovateľa (pravostranná koxartróza, bronchiálna astma), za ktoré mu zvýšili mieru poklesu o 10 % podľa § 71 ods. 8 zákona č. 461/2003 Z. z., teda celkovo mu určili 65 % mieru poklesu.

Medzi závermi posudkov neboli zistené rozpory a o ich odbornej úrovni nemal dôvod pochybovať ani odvolací súd. Vyššie uvedené posudky považoval za úplné, presvedčivé a zodpovedajúce kritériám upraveným v zákone č. 461/2003 Z. z., pričom posudkoví lekári sa vysporiadali so všetkými namietanými zdravotnými ťažkosťami navrhovateľa. Pre posúdenie invalidity je rozhodujúci zdravotný stav v čase jeho posudzovania posudkovým lekárom. Tvrdenie navrhovateľa, že jeho súčasné, v konaní preukázané zdravotné postihnutia zodpovedajú vyššej miere poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, nebolo lekáorskými nálezmi preukázané. Jeho subjektívne presvedčenie, že zdravotné postihnutie zodpovedá vyššej miere poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, nie je rozhodujúce, pretože posúdenie rozsahu zdravotného poškodenia a jeho následkov na schopnosť občana vykonávať zárobkovú činnosť vyžaduje odborné lekárske znalosti a vo veciach sociálneho zabezpečenia je zverené posudkovým lekárom sociálneho poistenia.

Nie je podstatné, aký je subjektívny pocit navrhovateľa ani či narušenie zdravotného stavu môže v budúcnosti viesť k ďalšiemu zhoršovaniu. Na tom základe dospel odvolací súd k záveru, že zdravotný stav navrhovateľa zatiaľ nepodmieňuje viac ako 65 % mieru poklesu. Navrhovateľ ani v odvolacom konaní nepreukázal také skutočnosti, ktoré by odôvodňovali doplnenie dokazovania za účelom posúdenia nových skutočností či odstránenia rozporov.

Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok krajského súdu potvrdil podľa § 250ja ods. 3 v spojení s § 219 ods. 1, 2 OSP ako vecne správny.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 OSP v spojení s § 250l ods. 2 a § 250k ods. 1 OSP tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku, lebo navrhovateľ nebol v tomto konaní úspešný.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.